گفتوگۆ لەگەڵ رزگار عومەر نووسەر و رۆژنامەوان لەبارەی (مەلەفی چەپ لە ئەمڕۆی كوردستادا

رزگار عومەر : خیتابی چەپ خیتابێك نەبووە كە خۆی وەكو جێگرەوەیەكی دەسەڵاتی سیاسی تەرح بكات

“چەپ ئەوەندەی كولتوری (ئۆپۆزسیۆنی ناڕازی) بەسەریەوە زاڵە ئەوەندەی تەماحی سیاسی بۆ كۆنتڕۆڵ كردنی دەسەڵاتی سیاسی بەسەریدا زاڵ نیە.”
گفتوگۆ لەگەڵ رزگار عومەر نوسەر و رۆژنامەوان لەبارەی (مەلەفی چەپ لە ئەمڕۆی كوردستادا)
ئامادەكاری مەلەف : هیوا عومەر

لەبارەی ئەم مەلەفەوە:

ڕیشەی تێكۆشانی هێزە چەپ و ماركسییەكانی عێراق و هەرێمی كوردستان بۆ نزیكەی سەدەیەك لەمەوبەر دەگەڕێتەوە.
لەناو ئەومێژوەدا سەرەڕای وێستگەی جیاجیا بەڵام لاپەرەكانی تەژییە لەدەستكەوت بۆ هاوڵاتیان كەخۆی لە دابینكردنی بەشێك لە مافە ئابوری و كۆمەڵایەتی و یاسایی و سیاسییەكان دەبینێتەوە و توانراوە جێگیر بكرێت لە دامەزراوەكانی دەوڵەت و دەستوری عێراق لە قۆناغە جیاجیاكانی بەڕێوەبردنی دەوڵەت. هەندێك لەم دەسكەوتانە پەراوێز خراوە و لاواز كراوە، هەندێكی ماوە.
لەهەڵومەرجی ئەمرۆماندا هەنگاوەكانی حكومەت وەك؛ ڕەنگدانەوەی سروشتی چارەكە سەدەیەكی ئەم حوكمڕانیەو ئەم تایپە لە دەسەڵات (فۆرمێكی ڕۆژهەڵاتی)لە ئابوری ڕەیعی بریتییە لە پەیڕەوكردنی سیاسەتێك بە قازانج و ویستی بانك و كارتێلە مشەخۆرەكانی ژێر چەتری (نیولیبرالیزمی سەرمایەداری)
ئەمەش رەنگی داوەتەوە لەبەرزبونەوەی رێژەی بێكاری وهەژاری ولەدەستدانی بەشێك لەومافانەی بەدەستهاتبوون .
ئەوەی دەگوزەرێت لە هەڵومەرجی ئابوری وسیاسی هەرێمی كوردستان چوارچێوەیەكی نوێ بۆ ململانێی چینایەتی وتێكۆشانی جەماوەری

هێناوەتە پێشەوە، کە ئەرکی جدیتری خستۆتە بەردەم هێزەکانی چەپ لە بەرامبەر شکستی بەرەی راستڕەوی دەسەڵات.
ماڵپەری ڕێگای کوردستان بۆ فۆکس خستنەسەر ئەو ئەرکانە و ڕۆڵی هێزە چەپ ومارکسییەکان ئەم دۆسییەی کردۆتەوە .

رزگار عومەر نوسەر و ڕۆژنامەوان، لەمیانەی بەشداریکردنی لە (ملەفی چەپ لە ئەمڕۆی کوردستاندا) پێیوایە “دیاریکردنی جۆری خوێندنەوە بەشێکە لە گرفت،کە هەیە لە چەپ چ وەکو ڕێکخراو و حیزبەکان چ وەکو کەسایەتییە دابەش بووەکان خوێندنەوەی کەسێکی جیاواز لە خۆی بە فۆرمی دەازنێت و بە دوای دەڕوا ؟ بە تایبەتی لە دۆخێکدا کە نەخۆشیەکی باوی نێو هەموو هێزەکانی چەپ ” نەفی ” کردنی ئەویترە، نەبینینی کاریگەری بەرهەمی ئەویترە، بەکەم زانینی مێژووی ئەویترە. ”

ئەو پێشی وایە : “گرێیەك کە تا ئێستا چەپ پێوە دەناڵێنێت بریتییە لەوەی کە خۆی ناتوانێت تەسەوەر بکات لە هەرەمی دەسەڵات بێت.هیچ هێزێکی چەپ وەکو خولیاو خەیاڵیش باس لەوە ناکەن کە دەتوانن ووڵات بەڕێوە ببەن و باشتر بەڕێوەی ببەن،یانی مەبەستم ئەوەیە خیتابی چەپ خیتابێك نەبووە کە خۆی وەکو جێگرەوەیەکی دەسەڵاتی سیاسی تەرح بکات.چەپ ئەوەندەی کولتوری (ئۆپۆزسیۆنی ناڕازی) بەسەریەوە زاڵە ئەوەندە تەماحی سیاسی بۆ کۆنتڕۆڵ کردنی دەسەڵاتی سیاسی بەسەریدا زاڵ نییە.”

رزگار لە درێژەی بەشدارییەکەی ووتیشی : ” شکشتی بەرەی ڕاست لە دەسەڵاتدارێتی ڕێگەکی چارەگە سەدەیەکی هەیە، لەو ٢٥ ساڵە باڵی ڕاست شکست لە دوای شکستی جۆری حوکمڕانی تاقی دەکاتەوە. لە بەرامبەردا هێزەکانی چەپ هیچ بەهێز نابن و ناتوانن ئیستیسماری ئەو شکستانە بکەن، چونکە وا دەزانن کە ئەرکی ئەوان تەنیا تۆمارکردنی بە شاهێد بوونی شکستەکانە، لە نێو خودی بەرەی ڕاستدا چەندین هێزی تر لە کاتێکی قیاسیدا توانیان جێگەکە بە مەوقیعی سیاسی خۆیان بکەن ئەم شکستانە بقۆزنەوە.”

پرسیار : کام خوێندنەوە پێویستە بۆ دیاریکردنی ئەرك و ڕۆڵی چەپ و مارکسیەکان؛خوێندنەوەیەك کە ڕۆڵی چەپ لە پەراوێز خراوی دەربهێنێ و بیکاتە لیدەر لە ئاراستە کردنی ڕوداوەکان ؟

وەڵام : دیاریکردنی جۆری خوێندنەوە بەشێکە لە گرفت،کە هەیە لە

چەپ چ وەکو ڕێکخراو و حیزبەکان چ وەکو کەسایەتیە دابەش بووەکان خوێندنەوەی کەسەکی جیاواز لە خۆی بە فەرمی دەزانێت و بە دوای دەوا ؟ بە تایبەتی لە دۆخێکدا کە نەخۆشیەکی باوی ناو هەموو هێزەکانی چەپ " نەفی " کردنی ئەویترە، نەبینینی کاریگەری بەرهەمی ئەویترە، بەکەم زانینی مێژووی ئەویترە.
زۆربەی هێزەکانی چەپ کەمترین دیبلۆماسیەت و هونەری سیاسەت کردن بە خەرج دەدەن لە بەرامبەر یەکتردا. لە دۆخێکی وادا کردنەوەی دیالۆگ (چەشنی ئەو مەلەفەی سایتی ڕێگا) کۆمەك دەکا بەلای کەمی کە هەمووان قسە لەسەر ئەو گرفتە بنچینەییانەی بکەن کە ڕێگرە لەوەی چەپ ب□□ا دەستیەك بە دەست بێنێ لە ئاستی کۆمەڵگادا،یان بەلای کەمی لە ئاستی کۆبوونەوە لە دەوری چەند ئامانجێکی تەکتیکی یان ستراتیژی کورت ماوە یان درێژ ماوە لە ئاستی پەیوەندیەکانی هێزە جیاوازەکانی چەپ لە گەل یەك .

پێم وایە لە دۆخێکی وەکو ئەمڕۆی چەپ لەم هەرێمە بەر لەوەی قوڵاییەکی تیئۆری پێویست بێت، تا خوێندنەوە یەکی قوڵی لە بەرهەم بێت، سیاسی بوونێکی قوڵتری پێویستە چەشنی ئەزموونی لینین. بەرجەستە بوونی لینین وەکو لوتکەی ڕابەریی لە شۆڕشی ئۆکتۆبەر،لە ڕووی تیئۆری شۆڕشگێڕیەوە هەوڵەکانی یەکلاکەرەوە بوو بە ئاراستە کردنی ڕێڕەوەی شۆڕش، بەڵام ئەم بەرجەستە بوونە بە بێ جێکردنەوە بە “بیرتیژی سیاسی” لینین مەحاڵ بوو.

ئەو ئاسە و شێوەکار و پراکتیکی سیاسی گرێدابوو بە گەیشتن بە ئامانجەکان، بەم پێیەش تەکتیکی خۆی و پلانی سیاسی دەگۆڕی، ئەو مامەڵەی لەگەڵ هەموو ئەو هێزە چەپ و ڕادیکالانە دەکرد کە گونجاوی ئەوە بوون تاسەر یان لە چەند وێستگەیەك هاوسەفەری شۆڕش بن، بە دوای ئەوەدا لە چەند خاڵێکی موشتەرەك هێزی زۆرتر کۆکاتەوە و بە قازانجی ئامانجی کۆتایی هێزی کۆمەڵایەتی و ڕێکخراوتر وەگەڕ بخات.

مەرج نیە ئێمە چاوەڕوانی لینینێك لە هەزارەی سێیەمدا بین بێت و خوێندنەوە یەکی تایبەتمان بۆ بکا بۆ دۆخی ئەمڕۆی چەپ ، بەڵام میتۆدی لینین بە دەست لێنەدراوی ماوەتەوە هەرکەسێك گەرەکی بێ دەتوانێ ئەم میتۆدە بەکاربێنێت و خوێندنەوە یەك بۆ دۆخی چەپ بکات بە خزمەتی ئەو ئامانجەی لە پرسیارەکەی ئێوەدا باس کراوە.

پرسیار : هەڵومەرجی ئەمرۆ و شکستی حوکمڕانی بەرەی ڕاستڕەوی ، چ بژاردە و پلاتفۆرمێکی مومکین دەخاتە بەردەم هێزەچەپ و مارکسییەکان

؟

وەهام : گرێیەك كە تا ئێستا چەپ پێوە دەناڵێنێت بریتییە لەوەی كە خۆی ناتوانێت تەسەوور بكات لە هەرەمی دەسەڵات بێت.هیچ هێزێكی چەپ وەكو خولیاو خەیاڵیش باس لەوە ناكەن كە دەتوانن ووڵات بەڕێوە ببەن و باشتر بەڕێوەی ببەن، یانی مەبەستم ئەوەیە خیتابی چەپ خیتابێك نەبووە كە خۆی وەكو جێگرەوەیەكی دەسەڵاتی سیاسی تەرح بكات.چەپ ئەوەندەی كولتوری (ئۆپۆزسیۆنی ناڕازی) بەسەریەوە زاڵە ئەوەندە ئەوەندە تەماحی سیاسی بۆ كۆنترۆڵ كردنی دەسەڵاتی سیاسی بەسەریدا زاڵ نیە.

شكشتی بەرەی ڕاست لە دەسەڵاتدارێتی ڕێگەكی چارەگە سەدەیەكی هەیە، لەو ٢٥ ساڵە باڵی ڕاست شكست لە دوای شكستی جۆری حوكمڕانی تاقی دەكاتەوە. لە بەرامبەردا هێزەكانی چەپ هیچ بەهێز نابن و ناتوانن ئیستیسماری ئەو شكستانە بكەن، چونكە وا دەزانن كە ئەركی ئەوان تەنیا تۆماركردنی بۆ شاهێد بوونی شكستەكانە، لە نێو خودی بەرەی ڕاستدا چەندین هێزی تر لە كاتێكی قیاسیدا توانیان جێگەیەك بۆ مەوقیعی سیاسی خۆیان بكەن ئەم شكستانە بقۆزنەوە.

بەرەی ڕاست شكستی سیاسی هەبێ یان نا،تۆ لە كۆمەڵگەیەكی چینایەتی دەژییت، ساڵ لە دوای ساڵ و كابینە لە دوای كابینە ئەم قڵشتە چینایەتیە قوڵتر دەبێتەوە. لە ڕووی تیئۆریەوە وا چاوەڕوان كراوە ئەم قڵشتانە خۆی ڕێگا خۆشكەر بێت تا پلاتفۆرمی چەپ ئەگەر زۆر لاوازیش بێت برەو پەیدا بكات. بەڵام وەزعی سیاسی چەپ و كۆمەڵگا خۆی لە پەیوەندیەكی زۆر خراپ دایە. كۆمەڵگای كوردی خۆی قۆناغێكی پڕ لە سەرگەردانی سیاسی و هەڵوەشاندنەوەو لێكترازان بەسەر دەبا، كە كۆمەڵگە خۆی هیچ نوتفەیەك و بەهایەكی تێدا نەماوە بۆ ئاكت و ئاكشنی سیاسی.

چەپ دەبێ بەر لە هەموو شتێك خۆی دابڕێ لە كلتوری خۆ بەكەم زانی بۆ ئەوەی سایزێكی گەورەتر لە خۆی دروست بكا.گرنگە ئەو جەستە پەرش و بڵاوەی چەپ لە جۆرێك پلاتفۆرمدا كۆببێتەوەو چەند مەیدانێكی دیاریكراو هەڵبژێرێ و ببێتە خاوەنی. نموونەیەكی زیندوو و پراكتیكی لەسەر ئەو بۆچوونەم ئەو كارە هاوبەشە كە لەسەر دزی (خانەنشینان) كرا لە كۆتاییەكانی ٢٠١٧ دا كرا. هەڵبژاردنی مەیدانی سیاسەت كردن و كۆنترۆڵ كردنی ئاكتێكی دڵخوازانە نیە، بەڵكو لە زەرورەتەوە سەرچاوە دەگرێ.

پلاتفۆرمێك نییە لە ئێستادا چەشنی بوون بە یەك حیزب و یەك بەرە بتوانێ هێزەكانی چەپ كۆكاتەوە، لە ئێستدا تاقە پلاتفۆرمی مومكین بریتیە لە دەست پێكردن بە كاری هاوبەش، لە توێی ئەم كارە هاوبەشانەدا میكانیزمەكانی بە هێزبوون گەشە دەكات، ئەم كارە هاوبەشانە زەمانەتی ئەوە دەكا ئەو هێزە سیاسیە و كۆمەڵایەتییەی ناوی چەپە لە بەرامبەركە و پراكتیكدا خۆی فلتەر بكاو دوور مەبینە لە ئەنجامی ئەو كارانە هێزێكی یەكگرتوویی چەپی جیاواز لە دەخەكی تەواو جیاواز سەردەربێنێ.